

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

Ds. D. Chr. Overduin

5 augustus 1990

Catechismus zondag 49 (vervolg)

Schriftlezing : Efeze 1 : 1 - 14

Zingen : Psalm 33 : 1
33 : 2
33 : 5,6
33 : 11

De 49e Zondag.

VRAAG 124: Welke is de derde bede?

ANTWOORD: "Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde." Dat is: Geef, dat wij en alle mensen onze eigen wil verzaken, en Uw wil, die alleen goed is, zonder enig tegenspreken gehoorzaam zijn; opdat alzo een iegelijk zijn ambt en beroep zo gewilliglijk en getrouwelijk moge bedienen en uitvoeren, als de engelen in de hemel doen.

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

THEMA: UW WIL GESCHIEDE ...
ONZE EN ALLER WIL
VADERS WIL

Verleden week hebben we ook stilgestaan bij deze derde bede 'Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, also ook op de aarde' en ik heb toen al gezegd dat ik daar nog een keer op terug wilde komen.

Ik wilde nog even de kern noemen van verleden week.

Wij hebben eerst genoemd, al die moeilijke vragen en dingen waar mensen mee komen. Alles - niet dat ik dat allemaal gelezen heb - wat daar over geschreven en gezegd is. En hoeveel meningen er zijn over: Wat is Gods wil? Is dát ook Gods wil? Kan je dat nu omschrijven als wil van de Heere God?

We hebben daar een klein beetje afstand van genomen door het centrum van die problemen en van al die andere vragen ergens anders heen te verleggen.

We hebben gezegd, dat we te maken hebben met God die Zijn wil heeft geopenbaard in Zijn goede gebod, het Woord dat ten leven was. Dat ook ons leven ís.

En we hebben ook gezegd, hoe op alle mogelijke manieren uitkomt, aan het licht treedt, hoe en wat de gevolgen zijn, in alle opzichten in ons leven, ons dagelijks leven, dat wij die wil van de Heere versmaden. Dat het hele Woord daar getuigenis van geeft. Maar ook de praktijk om ons heen. En wat meer is, ook ons eigen persoonlijke leven wijst aan, dat, wanneer wij dat Woord van leven miskennen en de belofte van God van het leven terzijde schuiven, er niet anders overblijft dan ellende op alle wegen en paden die wij gaan. En dat is - en dat bedoel ik beslist niet sentimenteel - een hartverbrekende zaak, in je persoonlijke leven, in het gezinsleven, in het gemeentelijk leven en in het leven van een volk. Want, die ondanks alles het geloof heeft ontvangen dat God de waarheid spreekt, die weet het zo zeker: Dat van de hoge God afvalt, móét vallen. Wel hoort men stem op stem weerklinken: We redden het zonder Hem, maar die het zeggen, zinken. En als je dan zo'n mens, volwassen of minder volwassen, spreekt in de nood van het leven, terwijl het zo fel begeerde idee van vrijheid, van zelf-uit-maken, zogenaamd bereikt is. En je vraagt dan, of je zoekt naar een gegeven, een antwoord op de vraag: Ben je nu gelukkig? Dan word je zo dikwijls geconfronteerd met: Nee. Nee, niet gelukkig. Ja maar, dat

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

was toch het ideaal: Ik hoef mij niets te laten dicteren en ik heb zelf een wil. Dan blijkt echt uit de praktijk van het leven dat de uitvoering en het beleven van je eigen wil, de dood brengt. De droefheid der wereld die de dood werkt. En zo zie je duizenden mensen te gronde gaan, die het niet meer zien, die dood- en doodongelukkig zijn. En het Woord van God terzijde hebben gesteld. Alsof in alles, in liefde, in huwelijk, in werk, in gezin de vloek achtervolgt. Zonder dat je zelfs direct kunt spreken van, wat een vreselijke dingen gebeuren daar. Van ongelukken of rampen. Nee, dat hoeft niet eens. Maar, die innerlijke onvrede, die innerlijke onrust, altijd maar voortgedreven worden. Dat is eigenlijk iets van die vloek, die het leven verteert.

En weet je, dat is nu het erge, dat een mens - dat hebben we ook uit het Woord gezien - het niet op wil geven. Hij kan het niet opgeven. Hij springt, letterlijk vaak, liever voor de trein, dan dat hij zou luisteren naar de Heere, die zegt: Ken Mij in al uw wegen en Ik zal uw paden recht maken. Wentel uw weg op de Heere en Hij zal het maken. Daar zie je nu de ellende ín de ellende van de mens. Hoewel hij er midden in zit, is het hem onmogelijk om nu werkelijk voor die goede God te buigen en blijft hij de Heere God zien als een tiran, als iemand die met de boeien rinkelt om aan alle kanten te vangen en te binden. Soms werkt de godsdienst daar nog aan mee. Dat de voorstelling die de kinderen krijgen op jonge leeftijd zo vër af is van het Woord van God dat er altijd in het verborgen, in het innerlijk al dat gezichtsveld op God zo zwart is, zo duister, zo bedreigend. Iets waar je altijd bang voor moet zijn. Iets met het vuur van de hel op de achtergrond. Op alle mogelijke manieren. Maar, hoe het ook zij, je merkt toch, al hebben velen gelukkig een andere voorstelling gehoord en gekregen, dat de mens van zichzelf toch, zo diep is zijn ellende, niet kan komen tot: Hoe goed is de Heere. Als je één iemand zou kunnen noemen die goed is voor alles, voor je werk, voor je onderlinge verhoudingen, voor je huwelijk, ouders - kinderen, die overal zijn licht laat schijnen, dan is het God.

En toch, de mens heeft er niets aan. Ik bedoel daar mee, hij doet en hij kan er niets mee doen. Hij is geneigd om de krankzinnigste therapieën te volgen, de meest ongeloofwaardige redeneringen van een psychiater of wat ook te geloven, het is allicht te proberen. Maar om nu te horen: Mijn zoon, merk op, ik was de enige van mijn moeder, die mij gebaard heeft; ik leer u opdat gij wijsheid zou zoeken en vinden; ze zal uw hoofd een aangenaam toevoegsel zijn; als gij haar omhelst, zo zal zij u omhelzen; zo gij haar verheft, zij zal u verheffen. Dat is de wijsheid van het Woord. Daar staat geen woord Frans bij. En toch, het is nog niet de moeite waard voor de mens om het op te zoeken. Waar staat dat toch? Hij jaagt verder, hij wil niet wat God wil.

En zo zijn we tenslotte gekomen tot: Hoe slecht het er bijstaat met ons mensen. En dat we dan vooral ook de schuld moeten zoeken bij onszelf. En dat we te maken hebben met de geopenbaarde dingen. En dat we niet behoeven weg te kruipen en zeggen: Nou ja, het is gebeurd, dus het is gebleken dat het Gods wil is, ander was het niet gebeurd, anders was ik wel anders geweest, anders was ik wel zus geweest, wel zo gedaan. Daar hoef je niet achter weg te kruipen, want JIJ, niet God, hebt dat gedaan, IK heb dat gedaan. En dat God zo groot is dat Hij in het midden van die puinhopen, die wij er van maken, de banier van Zijn genade opricht. Dat is

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

vers twee. Maar je moet niet het beeld, dat God van Zichzelf geeft, zwart maken, om jezelf te verontschuldigen.

Maar, ik zeg erbij, ook dat helpt niet, dat te zeggen. God helpt alleen. Daar is onze hoop ook op gericht. Niet op het inzicht en de kracht van mensen, die het beter zullen doen. Maar op God, die de doden levend roept en de dingen die niet zijn, alsof zij waren. En zeker als we iets van de barmhartigheid Gods hebben mogen proeven en smaken en wij voor onszelf weten, die man, die vrouw, die jongen, dat meisje is mijn naaste, òf, ik mag zijn naaste zijn. Zodat het oordeel, de hoogheid bij de mens te gronde gericht is en wordt. Dan is onze hoop gericht op Hem. G'ontsluit Uw hand ontfermend en weldadig.

Maar, dat was nog niet de kern.

De kern waar we verleden week toe gekomen zijn was dit: Daar komt die Oudste Broeder. Waarachtig en rechtvaardig mens. Met alle zwakheid bekleedt, waar wij in verzonken zijn. Die de moeite, het verdriet heeft gekend tot in het diepst van Zijn hart. Die gebeden en smekingen heeft opgezonden tot God. In angst en vrees heeft verkeerd. Hij is de door God gezondene. Die Broeder wilde zijn. Het Woord werd vlees. En in Wien wij de wil van God op het allerduidelijkst kunnen aanschouwen. Jezus Christus. Hij komt. En Hij neemt die leerlingen bij de hand en Hij zegt: Kom, Ik wil jullie wat leren, voor jezelf, maar - al versta je het nu niet, misschien versta je het na deze - ook voor Mezelf. Voor Hemzelf bedoelt Hij het: Uw wil geschiede. Want HIJ is de Man van de wil van God. En in HEM wil God de weg ontsluiten. Dat zulke tegenstanders, die dat goede Woord van God, die goede wil van God niet hebben opgevolgd, niet hebben gehoord. Want Mijn volk wou niet naar Mijn stemme horen. Daar is Hij nu gekomen. Hij weet de wil van God. Hij ként de wil van God. Wij ook, in zoverre dat wij Gods eeuwigblijvend Woord voor ons hebben. Maar Hij kent hem op een andere manier. Hij kent hem vanuit de liefde van Zijn ziel, van Zijn wezen. Het is Zijn werk, Zijn opdracht, Zijn Goddelijke zending. Het is Zijn eeuwige liefde dat Hij gezegd heeft: Ik kom, o God, om Uw wil te dóén. Niet om te weten alleen. In de Bijbel is weten niet zo'n punt. Ja, wel het geloofs-weten, maar wat wij over weten denken dat is in de Bijbel heel anders. Daar schiet je niets mee op, in de Bijbel. In de Bijbel gold meer wat we vanmorgen ook gehoord hebben (Lukas 6 : 36 en Mattheüs 18 : 33): Behoortet gij ook niet u over uw broeder te ontfermen? Dat geldt. Dat is die eenheid van dat Woord. Dat kennen in liefde dat het me raakt, dat het mij aangaat, dat het er echt op aan komt, dat het ook gebeurt. Mensen schrijven en spreken gloedvolle woorden over allerlei nood en over allerlei toestanden, om geld te krijgen of middelen te krijgen. Dat is mooi. Goed doel. Maar als er niets gebeurt, als het alleen maar is een stukje management van hoe krijg je dat bij elkaar. En bij de nadere een meewarige blik: Het is wel erg dat het allemaal gebeurt, maar ja. Kijk, dat is nu bij God het wonderbaarlijke: Weten, willen, doen is bij God EEN. Hij is niet alleen bewogen in Zichzelf, maar - daar is eigenlijk alles in samengevat - Alzo lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft; opdat een iegelijk die in Hem, van Hem hoort, gelooft, eeuwig leven HEBBE, en niet veroordeeld worde.

Nu komt die Oudste Broeder daar bij die kring en Hij weet heel goed waartoe Hij

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

gekomen is. Hij weet wat het Hem kost, het geschieden van Gods wil.

Daarom hebben we ook die laatste stap gezegd, mogen we vanuit gaan, dat Hij er blij mee is, als we van Hem zien, van Hem horen, dat we zeggen: O God, Uw wil geschiede. Uw wil, die Goddelijke, die heilige wil geschiede met Hem. Dan hoef je niet te zeggen, als er nu eens eentje bekeerd zou worden, of zijn. Die ene is niet te vertrouwen. Maar als er nu eens één zou zijn die die wil van God doet. Nog gewilliger als een engel in de hemel. Als er nu eens één is die zijn ambt zó zou waarmaken dat het ambt echt voor eeuwig heerlijk wordt. Profeet, priester, koning, voor het aangezicht van God te zijn. Met hart, hoofd en handen van en voor Hem te zijn. Dan wordt het wel belangrijk, met het oog op die Middelaar, Uw wil geschiede. Zou dat misschien in de hof er achter gezeten hebben, toen Hij zei: Blijf hier en waak met Mij? Alsof Hij zeggen wilde: Lieve vrienden, bid met me mee, worstel met me mee, dat de wil van Mijn Vader geschiede. Want daartoe ben ik gekomen, om Zijn wil te verheerlijken en te doen. Ik geloof het zeker. Wij hebben het niet gedaan. Hij wél. Wij waren moe. Wij zijn zo menselijk. Op het onmenselijke af. Want het is allemaal goed te begrijpen. Je hebt zoveel gehoord. Je hebt zo weinig geslapen. Het is alles zo verdrietig. Wat hangt er boven ons hoofd? Dat is goed te begrijpen. tegelijkertijd is het zo erg, zo oppervlakkig, dat waar nu de grote beslissing gaat vallen of Gods wil geschieden zal of niet, slapen de mensen. Ze slapen.

Ik heb dat ook eens een keer gehad - ik kan niet spreken van allerlei verhoringen en wonderen en dingen in mijn leven - het is al zo lang geleden. Aan de Gijsbrecht (van Amstelstraat) op het slaapkamertje bij Voskuil, de nu zalige broeder. Ik zag overal zo tegenop. Ik wou zo graag dat de Heere me inzicht gaf in die lijdende en stervende Middelaar. Niet dat ik er niets van wist, door Gods genade, maar: Vernieuw in mij een vaste geest. En wat me nog nooit overkomen was, gebeurde. En wat het was, weet ik niet, maar ik werd wel heel dicht getrokken naar de kruiswoorden van de Heere Jezus Christus, die Hij uitriep tijdens het kruisigen en aan het kruis. En, ik was blij, ontzettend blij. O, dat God mij toch verhoort. Ik had gelijk weer zin om de andere dag te preken. Laat ik zeggen, het was bij het derde kruiswoord, of zo, of het vierde, en ik wist niets meer. De andere dag werd ik wakker. Wat vreemd. Ik was in slaap gevallen. Je kunt zeggen: Dat bestaat toch niet? Als je mag zeggen: Het was mij goed hier te zijn? Gewoon in slaap gevallen. Dan denk ik: Het was voorbij. Ik heb dat opgemerkt als iets dat de Heere wilde zeggen: Och joh, jij denkt dat nu, als je nu dit of dat, als je hart vervuld met heilbespiegelingen om het mooiste lied van ene Koning te zingen, nou dan denk je niet meer aan slaap, dan denk je niet meer aan gewone dingen, dan is je hart zo vol en zo vervuld en dan, o, mensen, het kan niet op. Maar het is net alsof de Heere - tenminste, die gedachte kreeg ik nadien - wilde zeggen: Dat is het ook al niet. Maar als je niets hebt, dan ben ik het wél! En ik blijf het! De zaligheid zoeken buiten jezelf in een ANDER. En ik weet wel, dan heb je altijd stemmen, binnen en buiten praten ze: Ja maar, het moet hier, het moet dit, het moet dat. Daar kom je echt - het klinkt heel raar - ook mee om. Dat kan je niet waar maken. Als je dan ontdekt dat je nog niet één stukje uit dat lieve Woord van God kunt lezen. Dat kan je niet. Ja, je kunt wel een stukje lezen, maar Waar je gisteren blij mee was of een jaar geleden, dat zegt je nu niets. Het is hetzelfde Woord, dezelfde God. En je kunt

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

zeggen: O God, als U me nu dat eens zou geven, dat ik nu zo met die volle blijdschap nou, danne ik zal nooit meer dit, ik zal nooit meer dat. Maar het zijn allemaal koeien met gouden horens. De zaligheid en het leven ligt in de Zoon. Daar valt een mens nu helemaal buiten. Werkelijk waar. Daar valt hij helemaal buiten. Met al zijn toestanden, met alles wat hij beleeft en met al die dingen, daar valt hij nu echt buiten. Het kan gewoon niet. Hij kán niet meer zalig worden. Hij kan alleen gered worden in en door en met een ANDER! Daarom zei die lieve Borg: Kom nu eens: Vader, Uw wil geschiede. Ik ben gekomen om die wil te doen. Broeders, bid voor mij, bid met mij. Laat me niet alleen in deze geestelijke strijd. Want Jezus was een waarachtig mens. Hij had geen behagen in een soort martelaarschap. Als de Heere Jezus het vanzelfsprekend had gevonden dan was het niet goed geweest, heb ik verleden week gezegd. Dit is nu juist het heerlijke, dat Hij zei: O, als het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbij gaan. Dat betekent voor mij dat Hij echt waarachtig mens geweest is, naar Gods hart. En dat Hij tegelijk heeft vastgehouden, al moet het dan door de dood en de ondergang heen: Uw wil geschiede, het is goed. En zo is de Man van smarten opgestaan en Hij heeft gezegd: Slaap nu voort. Een uitdrukking. Dat wil niet zeggen, jullie mogen niet verder, of, jullie moeten maar slapen, maar wat, denk ik, betekent: Och, het is gebeurd. Ik heb bewust de keuze uitgesproken en gemaakt: Uw wil geschiede, al gaat het door de diepste verlatenheid heen en Ik ben bereid. In welke wil wij geheiligd zijn, gered, besloten.

O, wat is dat dan groot, dat die Borg en Middelaar, die het zegt, Hij IS het Zelf en Hij DOET het Zelf. En Hij heeft het ook Zelf gedaan. Zo is de wil van God geschied. En omdat die wil van God geschied IS, is er ruimte gekomen om te vragen: Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.

Want, ik zei het u, er is nog een stukje.

Onze kant, nu ja, nee eigenlijk niet. Het is ZIJN kant. Het is en blijft ZIJN werk, ZIJN kant, maar let nu eens op, nu gaan we eens even die woorden kort na.

Uw wil geschiede. Dat is: geef dat wij.

Is dat mijn wil dan niet? Nee, dat is mijn wil niet. Mijn wil is, een ander bij de keel grijpen. Of mijn wil is om te zeggen: Dat zal U geenszins geschieden, zo niet. Ik wil maar een triumferend mens zijn. Dat wil ik. Ik wil geen gemeente onder het kruis hebben. Welnee! Wie wil dat nu wel? Ik wil wel een mens van het verbond zijn en een kerk van het verbond en een kind van het verbond. Maar, ik vind dat het kruis aardig in het gedrang komt op die manier. Het is niet meer het hart. Het is niet meer dat herkenningwoord. O, die Borg, die Middelaar. Dat welbehagen van de Heere in Hem. Dat wil een mens niet. Ik wil mijn eigen wil doen. Ik wil triumferen. En dan niet onder of met de Heere, maar met mezelf. Als die gedachte aangetast wordt door een woord, dan komt het gelijk tot een zeker verzet. Ik kan mezelf toch niet prijsgeven? Daarom zei ik: Die wil, dat bidden om die wil des Heeren, dat is ook, net als die voorgaande bede, dat koninkrijk, eigenlijk tegen vlees en bloed in, want dat WIL ik eigenlijk niet, dat Gods wil geschiede. Waarom niet? Zo dwaas ben ik nu, dan denk ik dat ik het slachtoffer ben. Maar er is al een Slachtoffer, Christus Jezus, het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegdraagt. Nee, zeg maar eerlijk, je voelt

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

aankomen dat je je eigen leven toch niet meer zo kan leven als je eigenlijk wilt. Omdat Hij zegt: Nee, dat is jouw wil, of dat is de duivel zijn wil, maar dat is niet Mijn wil. Hoe kan je nu zeggen: Uw wil geschiede en je begeeft je naar de tent der goddelozen om daar je hart? Dan zeg ik: Dat gaat toch niet? Dat voel je aan, dat klopt niet. En dan komt dat innerlijke verzet, die onvrede, die onrust. Omdat je weet, dat is de wil van de Heere God niet. Die andere man, die andere vrouw, die andere baas, dat is de wil van God niet. Dat is mijn wil. Dan kan je zeggen: Ja, maar je moet toch bidden: Uw wil geschiede, in de hemel alzo ook op de aarde? Ja, maar weet dan wel wat je doet.

Dat is: Heere, hier staat een onwillig mens. Geef alstublieft. Ik sta hier niet met lege handen. Was het maar waar. Daar verzet ik me juist tegen, om met lege handen te staan. De mensen doen net alsof het een lolletje is: Met lege handen, met lege handen, ja, ja. Maar het is een Godswonder, het is een genade, als ik werkelijk als een arm mens met lege handen voor de Heere sta. Dat is een wonder.

Kijk, daarom: Geef. Geef mij Heere, dat wij. Daar hoor ik ook bij. Bij die wij. En de kinderen. En mijn man en mij vrouw en mijn vader en mijn moeder en de gemeente. Wij. Die er iets van weten. Die in de kring getrokken zijn door die Wilvolbrenger Jezus Christus.

Geef dat wij.

En dan komt er een uitdrukking die is voor mij opvallend in de catechismus: En alle mensen.

Dat kan toch niet? Alle mensen.

Je hebt toch ook goddeloze mensen? Je hebt toch ook mensen die niet zijn uitverkoren?

Ja, zeggen de mensen, ja maar, dat moet je zo lezen dat ook de niet-uitverkorenen dan toch een goed leven leiden. Dat die zich ordentelijk gedragen. En dat ze Gods wet nog enigszins zullen betrachten.

Daar geloof ik niets van!

Ja maar, het gaat toch niet om alle mensen? Het gaat toch om de mensen die Hij uit de wereld gekregen heeft? Jezus Christus, van de Vader?

Wij, en alle mensen.

Heb jij er dan vrede mee, laten we het dan zo eens stellen, als die buurman doorgaat met lasteren van Vaders Naam, van Zijn zaak. Als hij doorgaat met zijn vrouw te bedriegen, zijn kinderen te bedreigen. Vind je dat mooi? Zeg je dan: Nou ja, het moet zo zijn? Terwijl God alles op alles gezet heeft en zet: Ziet, Ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid wonen zal; en al het wreed geweld moet zwichten.

Kijk, je moet altijd een beetje voorzichtig zijn. Je hebt mensen bij wie de dogmatiek voorop drijft, weet je wel. Dogmatiek is schoon, is goed. De leer en wat de kerk geformuleerd heeft is zéker niet onbelangrijk. Alleen als het een belemmering vormt voor de verkondiging van de Naam, dan wordt het verkeerd. Calvijn was een groot geleerde. Een groot dogmaticus, zou je hem misschien wel kunnen noemen. Hij heeft heel veel geformuleerd. Maar in zijn preken vind je er heel weinig van terug. Heel typisch. De preken zijn vaak zo praktisch, zo gewoon, zou je zeggen. Maar ik

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

bedoel, als hij een verhandeling schrijft over de predestinatie, de verkiezing of wat dan ook, dan zeg je: Tjonge, jonge, wat zit dat in elkaar. Of als hij de strijd voert met de dwaalleraars. Maar als je je hem zo voorstelt in de gemeente op de preekstoel, dan is het net of het anders is. Niet tegengesteld, zo moet je het ook weer niet opvatten. Twee waarheden. Nee, het gaat om de belichting van de waarheid.

Wij, en alle mensen.

Ja, dat betekent dat ik een toontje lager moet zingen. Want wij zijn mensen, maar al die mensen buiten de kerk zijn ook mensen, al gedragen ze zich misschien nog zo onmenselijk in mijn oog, maar het zijn mensen. Er is er niet één die het leven in eigen hand heeft. Niet één. Door U leven zij, bewegen zij en zijn zij.

Wij, en alle mensen.

Kinderen, misschien - ik hoop het niet - denk je wel eens: Ja, mijn vader of mijn moeder, of allebei, of de kerk, of de ouderlingen die staan straks zó, als het met mij verkeerd afloopt. Dan zeggen ze: Zie je wel, dat hebben we wel gezegd. Nou, ik weet, eenmaal komt er een ogenblik dan zullen alle vaders en moeders het met God eens zijn. Ook als Hij zegt: Ga weg van mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur. Maar, vergeet dat nu eens nooit, nu worden ze het ook met God eens, die zegt: Kom, kinderen, hoort naar Mij. Daar zijn wij het nu mee eens. Daarom bedelen we en vragen we aan de Heere God. Niet dat God eens even af zal rekenen, want wij weten van de afrekening van God over die verkeerd-willers, die dwazen, die nooit wilden wat God wil, die zijn tot de dood veroordeeld en tot de verdoemenis op Golgotha. Dat weten we. Daarom lopen we daar niet mee te koop, hoor, God zal je eens even dit en God zal je verdoemen en je komt nog in de hel en dit en dat.

Nee. Vaders en moeders en mensen en ouderlingen en dominee, als het goed is, worden wat dat betreft heel voorzichtig. Bang voor zichzelf. Bang voor de hoogmoed. Wetende: Mij is barmhartigheid geschied! Daarom vullen de ogen zich soms meer met tranen dan met dat brandende vuur. Want dat brandende vuur heeft vaak meer te maken met onszelf, met onze eer, dan met Gods eer.

Kinderen, Uw wil geschiede.

O God, U hebt gezegd tot Abraham: Ik zal uw God zijn en uws zaads God. Denk aan ons toch in genâ om Uw goedheid eer te geven.

Daar hoeft je niets voor te rekenen. Je moet niet denken: O, wat heeft die man of die vrouw het zwaar. Nee, dat niet. Zo willen ze dat niet zien. Want ze weten dat ze wat dat betreft een verkeerde wil hebben. Maar je moet denken: Wat is het groot te weten, daar is een Vader in de hemel, die het verlorene zoekt, die wat voorbij is, weer terug laat komen, die voor ons de meest ongelofelijke dingen doet, naar Zijn welbehagen.

Geef, dat wij en alle mensen.

Of wil je dat niet?

Of zeg je: Ja maar, er staat in de Bijbel dat 'alle' het toch nooit doen.

Ja, je hebt soms van die stemmingen onder de mensen, dan zeggen ze: - dan werken ze hard mee aan het maken van allerlei duivelse wapens en wapengekletter en oorlogsgeruchten enz. - Ja, want dat staat in de Bijbel: In het laatste der dagen dan zullen er zijn dit en dat en zus en zo. Daar moeten ze dan een handje aan meehelpen, aan dat grote Armageddon, weet je wel, die laatste vreselijke strijd,

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

oorlog, of weet ik wat voor voorstelling ze geven. Daar word je benauwd van. Daar kijken wij niet naar uit.

Als het gebeurt en als er allerlei symptomen zijn die er op wijzen, dan wachten we op de zomer, die nabij is. Maar we zitten niet in een soort stemmingmakerij van dat moet nu eenmaal gebeuren. Nee, dat geloof ik niet. Je kunt niet zeggen: Dat is Vaders wil, dat de mensen elkaar uitroeien en dat bij honderdduizenden tegelijk met een lichtflits.

Zo heeft Hij Zich niet in dat Woord geopenbaard.

Kus de Zoon opdat Hij niet toorne en gij op de weg vergaat. Want Hij is Koning en Hij blijft Koning.

Nu, zoals wij er nu tegenaan kijken, dat wij en alle mensen.

Is dat dan verkeerd? Is dat een slippertje van de opstellers van de catechismus?

Stel je nu eens voor dat het zou gebeuren en we vanavond allemaal bij elkaar zouden zijn, niet in de leugen, maar in de waarheid, de kerkmensen, de voetballers, de bioscoopbezoekers, de dancingklanten, de mensen van het toneel. En we zouden ergens op een veld terecht komen, allemaal daarheen geblazen, en we zouden allemaal gaan zingen. Of zeg je: Onzin. Daar gaat het niet om, wat wij er van zeggen. Ja, want dat bestaat niet, want dan zou heel Hilversum Maar, zou je dat willen? Zou je dat graag willen? Dat Gods Naam geprezen zou worden? En dat die vervloekte wil van de zelfhandhaving nu eens een keer opzij moest en dat we allemaal zouden zingen: 'Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen,
men loov' Hem vroeg en spâ!'

Ja maar, dat menen ze tóch niet. Meen jij het dan? Meen jij het echt? Of is er maar één die het meent en dat is HIJ, die zo getrouw is als sterk.

Zo moet je nu zo'n woord nu lezen. Daar moet je niet van tevoren allerlei stellingen bij gaan verkondigen en zeggen. Nee!

Hoor: 'O volken, handklapt en betuigt
onze God, uw vreugd,
weest te zaâm verheugd.'

Ja maar, dat zal toch nooit gebeuren?

Ja, dat zal wél gebeuren. De goddeloze zal niet meer zijn en de aarde zal vol zijn van de kennis des Heeren. En voor de rest zal er niets meer zijn. Tenminste niet meer op deze nieuwe aarde en nieuwe hemel. Dus daar gaat het wel heen. Dat is de wil van God.

Ja maar, al die mensen die dan niet Ja, hoor eens, dat valt buiten ons gezichtsveld dan. Daar zal een nieuwe mensheid zijn, een schare die niemand tellen kan. Ik vind het mooi. Weet je waarom ik het zo mooi vind? Omdat ik het er niet mee eens ben! Ik zit te denken: Hoe zouden ze dat toch bedoelen? Ik concludeer daaruit dat mijn wil niet deugt. Want mijn wil is heel anders.

Die ouderling maakte het al heel bont. Die zei tegen de gast-predikant toen hij vroeg hoe het in de gemeente was. Toen zuchtte hij en schudde zijn hoofd en zei: Nou dominee, ik zal het maar eerlijk zeggen: Ik en nog één.

Kijk, dat is de aard van het beestje, zou je zeggen. Een ander is weer wat ruimer en zegt: Nou, gaat wel hoor, ik heb wel het idee

Ik zat eens met een medebroeder in de trein, die ook het woord verkondigde, die

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

zei: Ja, vier bekommerden, twee bevestigden, wel zes mensen, geloof ik.

Kijk, dat spookachtige idee van ons mensen, dat lijkt dan heel spontaan, heel gewoon te zijn. Maar in feite hebben we niet door waar we zitten. We hebben het niet door, ons oog is niet verlicht, we zijn niet van de baan. We zijn ergens iets, we zitten ergens op een verhoging.

Dat wij en alle mensen.

Ja, dan mag je spontaan zeggen, als het zo in je hart komt: Joh, en dat gun ik jou nu ook. Ik weet wel, dan kan je zeggen: Daar heeft hij ook niet veel aan, dat je dat gunt, of Nee, daar gaat het niet om. Het gaat er om:

‘Zing des Hoogsten eer,
opdat ieder leer’,
hoe Hij heerst alom
over ‘t heidendom.’

Daarom is het zo mooi: Wij en alle mensen onze eigen wil verzaken.

Daar heb ik al genoeg van gezegd, dat laat ik verder rusten.

En dan dat laatste stukje, dat wil ik nog even zeggen.

Dat we zonder enig tegenspreken gehoorzaam zijn aan de Heere God.

Wat wil de Heere God. Hij heeft Zijn wil in Christus Jezus volvoert. En nu is dit de wil en het werk van God: Dat gij gelooft in Degene die de Vader gezonden heeft. Dat is het werk van God. Op alle mogelijke manieren is dat het werk van God. Het is alsof de Heere zeggen wil: Nou jullie zeggen wel: Nou, wat moeten we dan doen, zeg eens, wat voor werk moeten we dan doen? Ja, dit is het werk van God, daar gaat alles over: Dat je in die ene Wilsvolbrenger gelooft en in Hem het leven hebt. Dat is Gods werk. Dan moet je niet boos worden en zeggen: Ja maar, dat is maar lijdzaam. Nu, wordt maar gerust lijdzaam. Ik ken geen betere situatie dan lijdzaam te zijn en je werkelijk er bij neer te leggen dat God in Christus nu werkelijk alles heeft gedaan. Maar dan moet jij ook je handen thuis houden. Als je dan echt lijdzaam bent en je hoort de Koning zeggen: Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart, dan moet die lijdzaamheid van jou niet bestaan uit een ander in elkaar te timmeren met woorden of met daden. Dan ben je niet lijdzaam. Of als we maar zitten te mokken omdat Gods eeuwige verkiezende liefde de doodsteek is voor je eigen farizeeërshart en voor alle eigenwillige handelingen. Dan moet je niet gaan mokken, dan moet je echt lijdzaam zijn.

Overgeven, zoals je bent, aan de Heere God.

Ik mag dat niet graag horen, dat mensen zeggen: Ja maar, dat is maar lijdzaam hoor, wij moeten toch oproepen, we moeten toch keuzes maken, we moeten toch zus. Ik ben er benauwd voor. Het gaat altijd fout. De keus is al gebeurd hoor, het besluit is al gevallen, de slag is al gevallen, er is niets meer aan af te doen en niets meer aan toe te doen. En daar ben ik ontzettend blij mee. Dat het niet meer in die grabbelton zit van onze godsdienst en keuzes en noem maar op.

Maar dat geeft nu juist ook de ruimte, daar willen de mensen niet aan. Dan gaan ze dat andere, dat evangelie ook zo insnoeren. Ze zeggen wel dat het allemaal Gods werk is, maar ze zijn er niet echt BLIJ mee. Dat kan je merken. Ze hanteren het haast als een soort zweep: Denk erom, denk erom, blij eraf, God dit en Ik zou

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

me daar helemaal niet zo druk over maken. Het IS toch gebeurd! Het IS toch geschied! Het besluit is toch gevallen! Dit is Mijn geliefde Zoon, hoort HEM. Nu niet meer tegenspreken. Niet meer zeggen: Ja maar, dat wordt zo'n lijdzame boel. Dat maken wij ervan. Maar alleen maar: Mijn ziel is immers stil tot God, van Hem wacht ik een heilrijk lot.

Geef dat, Heere.

En dan krijg je dat slot, over ambt en beroep.

Ambt is iets daar wordt je toe verkozen, aangesteld.

En beroep dat kies je zelf. Je wordt dit of je wordt dat. Timmerman of het geeft niet wat.

Dat vond ik zo vreemd, hè. Ik denk, wat heeft dat er nu mee te maken? Is dat nu om de mensen eronder te houden. Moeten ze dan in die slechte baas, of zo, vooral vroeger, die misschien de mensen wel uitmergelde, denk erom, gehoorzaam zijn hoor, zo gewillig en zo getrouw als de engelen in de hemel. En als je dan van de vroege morgen tot de late avond in de turf zit te modderen en je komt half gebroken thuis. Of je zit vandaag de dag aan de lopende band. En om dan: Zo gewillig als de engelen in de hemel.

Ja, dat komt misschien omdat ik ook een kind ben van deze tijd. Ik heb ook op diverse fabrieken gewerkt en rondgekeken. Dat ik wel eens dacht: Wat is de vloek in de arbeid toch doorgedrongen, de één zit een draadje er in te prikken en de ander zit op een hendel te drukken.

Ja, dat waren van die leuke boertjes, weet je wel, uit het zuiden, maar het land bracht niets meer op en ze konden hun hoofd niet boven water houden en toen zei de grote fabriek: Kom maar. En ze zetten die mensjes - dat weet ik allemaal nog, van die tijd - op een stoel achter een lopende band of een machine. De treurnis ten top, vind ik het. Dan kan je nooit meer eens naar een stukje van je werk kijken. Want dat draadje heb jij er in gezet en dat schroefje heeft je buurman eraan gedraaid en dat knopje zet de derde eraan en als het niet vlug genoeg gaat dan vinden ze een robot uit - nu, dat vind ik eigenlijk ook niet zo erg - die al dingetjes doet. Daar is het dan ook een robot voor.

Je ambt en beroep zo gewillig en getrouw mogen bedienen en uitvoeren als de engelen in de hemel.

En ik denk dat menigeen weleens blij is, als het vijf uur is, of zes uur, als hij de deur dicht doet en zegt: Hè, hè, ik ben er weer doorheen geholpen, gelukkig.

Weet je, dat zal misschien ook de bedoeling wel zijn, ik zou het zo willen zeggen.

Heere, geef dat het uitkomt in mijn leven, niet alleen als ik zo goed gestemd ben, maar laat het overal merkbaar zijn, dat ik mijn eigen wil verzaak. Dat ik Uw Woord als het hoogst mijner blijdschap

Uw wil.

Ja, dat zei mijn heel jong gestorven oom tegen zijn baas, een kerkeraadslid, en die jongen vreesde de Heere, en hij wou zo graag naar de kerk, maar ja Bedrijfje. Hier een karweitje, daar een karweitje. Oudejaarsavond. Daan, ga jij eens even daar naartoe. Dan kon hij niet meer naar de kerk. En hij wilde zo graag naar de kerk. Ja,

CATECHISMUS ZONDAG 49 (VERVOLG)

opschieten, ik kan er ook niets aan doen, dan maarre En toen keek die jongen hem aan - hij ging wel - toen zegt hij: Mijnheer, daar is de knecht vrij van zijn heer en daar houdt de stem van de drijver op. En toen ging hij. Hij heeft niet lang op deze aarde hoeven te zijn. Maar die man, die baas, ouderling bij mijn grootvader, die werd krankzinnig. Zijn verdere leven in een inrichting. Toen zei hij: Dominee, weet je nog wat Daan tegen mij zei? Daar kon hij nooit meer onderuit. En ik geloof vast dat de man behouden geweest is, want God deed het tot zijn welzijn, om nu zijn eigen wil eens te leren verzaken. Maar zo ver gaat dat. Zo ver kán dat gaan.

Dan kan er op die manier ook iets uitkomen in ambt en beroep, dat we weten, dit is

Gods wil: 'Kom, ga met ons en doe als wij!
Jeruzalem, dat ik bemin.'

AMEN